

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2012.6.21.
COM(2012) 335 final

2012/0163 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

**az Európai Unió által megkötött nemzetközi megállapodások által létrehozott, a
beruházók és az államok közötti vitarendezést végző választott bíróságokkal kapcsolatos
pénzügyi felelősség meghatározására vonatkozó keret létrehozásáról**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

1.1. Bevezetés

A külföldi közvetlen befektetések a Lisszaboni Szerződés hatályba lépése óta az Unió közös kereskedelempolitikája részét képezik, és következésképpen e területen az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik. A külföldi közvetlen befektetésekre vonatkozó nemzetközi megállapodások (úgynevezett beruházásvédelmi megállapodások) egyik központi eleme az a lehetőség, hogy egy beruházó keresetet indíthat az ellen az állam ellen, amely állítása szerint megsértette a beruházásvédelmi megállapodást (a továbbiakban: „a beruházók és az államok közötti vitarendezés”). Ilyen típusú jogvita esetén a költségeket (a vitarendezés adminisztratív költségeit, a választottbírói és az ügyvédi költségeket) az érintett állam fedezi, és a vita elvesztése esetén kártérítés fizetésére kötelezhetik.

Az Unió már kötött egy ilyen, a beruházók és államok közötti vitarendezés lehetőségét tartalmazó megállapodást (az Energia Charta Egyezményt¹) és több, jelenleg tárgyalás alatt lévő, illetve a jövőben tárgyalásra kerülő megállapodás keretében arra törekszik, hogy ezeket a rendelkezéseket felvegyék a megállapodásokba. Ezért mérlegelni kell e vitarendezések pénzügyi vonzatainak kezelését. E rendelet célja, hogy jogszabályi keretet állítson fel e tekintetben.

E rendelet központi szervezőelve szerint a beruházó és az állam közötti vitarendezési esetekből eredő pénzügyi felelősségnek arra a félre kell hárulnia, amely a vitatott elbánást alkalmazta. Eszerint amennyiben a uniós intézmények által alkalmazott elbánásról van szó, a pénzügyi felelősség az uniós intézményeket terheli. Amennyiben a szóban forgó elbánást egy európai uniós tagállam alkalmazta, a pénzügyi felelősség az adott tagállamot terheli. Kizárólag akkor hárul a pénzügyi felelősség az Unióra, ha a tagállami intézkedéseket az uniós jog írja elő. E központi elv felállításából kifolyólag mérlegelni kell, hogy az Uniónak vagy a vitatott elbánást alkalmazó tagállamnak kell-e alperesi minőségben eljárnia, és ha igen, milyen körülmények között; hogyan kell a Bizottság és a tagállam közötti együttműködést meghatározott esetekben megszervezni, hogyan kell az egyezség lehetőségével élni, és végül, hogy milyen mechanizmusok szükségesek ahhoz, hogy a pénzügyi felelősség megosztása hatékony legyen.

E kiegészítő elemek vizsgálatánál figyelembe kell venni a rendelet további három szervezőelvét. Elsősorban a teljes költségmegosztási műveletnek költségvetési szempontból az Unióra nézve semlegesnek kell lennie; ennek következtében az Uniónak kizárólag azokat a költségeket kell viselnie, amelyeket az uniós intézmények intézkedései vonnak maguk után. Másodsorban, a mechanizmus működése nem eredményezheti azt, hogy egy harmadik országbeli beruházó hátrányos helyzetbe kerül az unión belüli pénzügyi felelősség kezelése miatt. Ez azt jelenti, hogy amennyiben az Unió és a tagállam nem értenek egyet, először a harmadik országbeli beruházó részére kellene kifizetni valamennyi, az ítélet alapján elrendelt pénzösszeget, majd csak ezután születne döntés az Unión belüli megosztásról. Harmadszor, a mechanizmusnak tiszteletben kell tartania az Unió külső fellépéseire vonatkozó, a

---

¹ HL L 380., 1994.12.31., 1. o.

Szerződések és az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata által meghatározott alapelveket, különösen az egységes külső képviselet és a lojális együttműködés elvét.

Megjegyzendő, hogy az „Egy átfogó európai nemzetközi beruházási politika felé” című közleményében² a Bizottság már megállapította, hogy e rendeletre szükség lesz.

„A jövőbeni európai nemzetközi beruházási politika” című állásfoglalásában (a 2011. április 22-én elfogadott A7-0070/2011 állásfoglalás (35) bekezdésében) az Európai Parlament kifejezetten felkérte a Bizottságot a javasolt rendelet kidolgozására. Az átfogó európai nemzetközi beruházási politikáról szóló következtetéseiben (2010. október 25.) emellett a Tanács is felkérte a Bizottságot, hogy tanulmányozza a kérdést. Az ezt követően a Tanács keretében folytatott megbeszélések, különösen azok, amelyek a jelenleg tárgyalás alatt álló megállapodásokra vonatkozó irányelvek elfogadásával kapcsolatosak, megerősítik, hogy a Tanács kiemelt érdeklődést tanúsít e kezdeményezés iránt.

1.2. Az Uniónak a beruházásvédelmi megállapodások megkötésére vonatkozó hatásköre és az Unió nemzetközi felelőssége e megállapodások értelmében

A Bizottság úgy véli, hogy az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozik minden olyan megállapodás megkötése, amely a külföldi beruházásokkal kapcsolatos, a külföldi közvetlen befektetések és a portfólióbefektetések terén egyaránt.³ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 207. cikke a külföldi közvetlen befektetések terén kizárólagos hatáskört határoz meg. Az Unió portfólióbefektetésekre vonatkozó hatáskörét a Bizottság véleménye szerint az EUMSZ 63. cikke határozza meg, amely szerint tilos az Unió tagállamai és a harmadik országok közötti tőkemozgásra vonatkozó minden korlátozás. Az EUMSZ 3. cikkének (2) bekezdése szerint az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a nemzetközi megállapodások rendelkezései terén annyiban, amennyiben azok a közös szabályokat érinthetik, vagy azok alkalmazási körét megváltoztathatják. A Bizottság véleménye szerint az Uniónak a portfólióbefektetések terén is kizárólagos hatáskörrel kell rendelkeznie, mivel a tervezett rendelkezések, amelyek a portfólióbefektetésekre is alkalmazandók lennének, hatással lehetnek a Szerződés 63. cikkében előírt, tőkemozgásra vonatkozó közös rendelkezésekre.

Továbbá a Bizottság úgy véli, hogy az Unió hatásköre minden olyan előírásra kiterjed, amely beruházásvédelmi rendelkezésnek minősül, a kisajátítást beleértve. Először is, az Európai Unió Bíróságának következetes joggyakorlata szerint az Uniónak a közös kereskedelempolitikára vonatkozó hatásköre kiterjed a belépést követően (azaz az áru behozatalát vagy a szolgáltató letelepedését követően) alkalmazott kötelezettségekre, abban az esetben is, ha a tagállamok fenntartják maguknak a lehetőséget, hogy belső rendelkezéseket fogadjanak el⁴. Következésképpen széleskörűen elfogadott az, hogy az Unió

---

² COM(2010)343 végleges, 10. o.

³ Uo., 8. o.

⁴ Az Európai Unió Bíróságának 1/94. sz. véleménye [1994], EBHT I-5267, különösen a 29., a 32. és a 33. pont.

„32) A holland kormány szerint indokolt a Közösség és a tagállamok együttes részvétele a WTO-egyezményben, mivel a tagállamok saját hatáskörrel rendelkeznek a kereskedelem technikai akadályai tekintetében, mivel ezen a területen néhány közösségi irányelv szabadon választható jellegű, és mivel ezen a területen teljes harmonizáció még nem valósult meg és azt nem is tervezik.

33) Ez az érvelés nem fogadható el. A kereskedelem technikai akadályairól szóló megállapodás a közös

árkereskedelemre vonatkozó hatásköre nem korlátozódik határokkal kapcsolatos intézkedésekre, mint például a vámok és az importkontingensek, hanem a behozatalt követő kérdésekre is kiterjed, mint például az adókra és más belső jogszabályokra és rendeletekre vonatkozó nemzeti elbánásra vagy legnagyobb kedvezményes elbánásra⁵, valamint a műszaki előírásokból vagy szabványokból adódó, a kereskedelmet érintő szükségtelen akadályok megszüntetésére is⁶. Ehhez hasonlóan általánosan elfogadott tény⁷, hogy az Unió hatásköre a „szolgáltatások kereskedelme” terén nem korlátozódik a piacra jutás kérdéseire, hanem kiterjed a nemzeti elbánásra vagy legnagyobb kedvezményes elbánásra is a belső jogszabályok és rendeletek vonatkozásában, valamint bizonyos kötelezettségekre a nemzeti szabályozás adminisztrációja és tartalma tekintetében. Ebből következik, hogy az Unió hatásköre a külföldi közvetlen befektetés és a tőkemozgások terén szükségszerűen a letelepedést követően alkalmazandó – a nemzeti és a legnagyobb kedvezményes elbánásra, a méltányos és tisztességes elbánásra és a kártérítés nélküli kisajátítás elleni védelemre vonatkozó – szabályokra is kiterjed.

Megjegyzendő továbbá, hogy az EUMSZ 345. cikke kizárólag azt írja elő, hogy a Szerződések nem sérthetik a tagállamokban fennálló tulajdoni rendet. A beruházásvédelmi rendelkezéseket tartalmazó szerződések nem sértik a tulajdoni rendet, hanem előírják, hogy a kisajátításra kizárólag bizonyos feltételek mellett kerülhet sor, beleértve többek között a kártérítés fizetését. Ennélfogva a 345. cikk különös rendelkezéséből nem következik az, hogy az Unió nem rendelkezik hatáskörrel a beruházásvédelmet tartalmazó megállapodások kisajátításra vonatkozó szabályai tekintetében. Végül az is elfogadott, hogy a vitarendezési rendelkezések meghatározására és alkalmazására vonatkozó hatáskör összefügg a szabályok tárgyára vonatkozó, ehhez szorosan kötődő hatáskörrel⁸.

Ebből következik, hogy amennyiben a megállapodást kizárólag az Unió kötötte meg, a beruházó által kizárólag az Unió vonható felelősségre. Ez arra az esetre is vonatkozik, amikor a beruházók és az államok közötti vitarendezés tárgyát képező elbánás nem az Uniótól, hanem egy tagállamtól származik. Abban az esetben, ha az Európai Unió és a tagállamok is egy megállapodás részes felei, dönteni kell arról, hogy a nemzetközi jog vonatkozásában ki a felelős egy bizonyos fellépésért. A Bizottság véleménye szerint ez nem abból következik, hogy ki hozta a kérdéses intézkedést, hanem az adott nemzetközi rendelkezések tárgyára

---

kereskedelempolitika hatálya alá tartozik, mivel annak rendelkezéseit pusztán annak biztosítására szánták, hogy a technikai szabályok és normák, valamint a technikai szabályoknak és normáknak való megfelelésség értékelésére irányuló eljárások ne képezzék a nemzetközi kereskedelem szükségtelen akadályát (lásd a megállapodás preambulumát, valamint 2.2. és 5.1.2. cikkét).”

⁵ Lásd az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény (GATT 1994) I:1 és III. cikkét, és az 1/94. sz. vélemény 34. pontját.

⁶ Lásd a kereskedelem technikai akadályairól szóló WTO-megállapodás (TBT-megállapodás) 2.2. cikkét és az 1/94. sz. vélemény 31–33. pontját.

⁷ Az Európai Unió Bírósága 1/2008. véleményében elutasította Spanyolország állítását, miszerint a Közösség hatásköre a szolgáltatások kereskedelme terén az EK Sz. 133. cikke szerint a 2. módzatban nyújtott szolgáltatásokra (azaz a határokon átnyúló szolgáltatásokra) korlátozódik. A Bíróság szerint a Nizzai Szerződés 133. cikke a szolgáltatások kereskedelméről szóló általános egyezmény (GATS) értelmében vett szolgáltatásnyújtás másik három módzatára is kiterjedt, a „kereskedelmi jelenlét” (3. módzat) által nyújtott szolgáltatásokat is beleértve. Lásd az 1/2008. sz. vélemény 120–123. pontját. Továbbá az 1/2008. sz. vélemény nem tér ki arra, hogy azokban az ágazatokban, amelyekben a Bizottság kizárólagos hatáskörrel rendelkezik, a hatáskör nem foglalja magában a nemzeti elbánással kapcsolatos kötelezettségvállalásokat.

⁸ Az Európai Unió Bíróságának 1/91. sz. véleménye [1991], EBHT I-060709.

vonatkozó hatáskörből, a Szerződés rendelkezései szerint. E tekintetben lényegtelen, hogy a tagállam hatáskörébe tartozik-e a nemzeti törvényhozás a belső piaci szabályok keretében.

Ezt az érvelést a Bíróság joggyakorlata megerősíti. Az 1/91. sz. véleményben például a Bíróság kimondja (kiemelés a szerzőtől):

A megállapodás 2. cikkének c) pontja meghatározza a Szerződő Felek fogalmát. A Közösség és tagállamai vonatkozásában e fogalom esettől függően jelentheti vagy a Közösséget és tagállamait együttesen, vagy a Közösséget magát, vagy pedig a tagállamokat. E kifejezés jelentését minden egyes esetben a megállapodás vonatkozó rendelkezéseiből és a Közösségnek, illetve a tagállamoknak az EGK-Szerződésből és az ESZAK-Szerződésből következő hatásköreiből kell levezetni.⁹

Nemzetközi összefüggésben az Egyesült Nemzetek Nemzetközi Jogi Bizottsága elismerte, hogy egy nemzetközi szervezet és annak tagjai között külön szabályok alkalmazhatók. A nemzetközi szervezetek felelősségéről szóló rendelkezések tervezetében a Nemzetközi Jogi Bizottság kimondja, hogy a felelősségre vonatkozó szabályok bizonyos esetekben nem alkalmazandók, vagy módosíthatók¹⁰.

Míg a fentiek szerint elvben az Unióra hárul a nemzetközi felelősség minden olyan rendelkezés megsértéséért, amely uniós hatáskörbe tartozik, az uniós jog szerint a pénzügyi felelősséget fel lehet osztani az Unió és a tagállamok között. Amint az alábbi 1.3. szakasz tárgyalja, a Bizottság azt tartja helyénvalónak, hogy minden tagállam vállalja a felelősséget a saját intézkedéseiért, kivéve, ha ez utóbbiakat uniós jog írja elő.

Hasonlóképpen, míg a fent említett okok alapján az Uniónak elvben alperesi minőségben kellene eljárnia minden olyan jogvitában, amely egy, az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozó nemzetközi megállapodás rendelkezéseinek állítólagos megsértésére irányul, még akkor is, ha a jogsértés egy tagállami intézkedésből származik, az EUMSZ 2. cikkének (1) bekezdése kifejezetten előírja, hogy egy tagállamot fel lehet hatalmazni, hogy megfelelő körülmények között alperesi minőségben járjon el, tekintettel arra, hogy az uniós költségvetésre és az uniós erőforrásaira (még ha csak időlegesen is) jelentős mértékű terhelés nehezedne, ha minden esetben az Uniónak kellene alperesi minőségben eljárnia. Eszerint a hatáskörök szigorú alkalmazását tükröző mechanizmusok felállítása helyett megfelelőbb pragmatikus megoldásokat javasolni, amelyek jogbiztonságot nyújtanak a beruházónak, valamint gondoskodni minden olyan mechanizmusról, amely a választottbírósági eljárás gördülékeny lefolytatását, és végezetül a pénzügyi felelősség megfelelő megosztását biztosítja. Az alábbi 1.4. szakasz kifejti, hogy a Bizottság véleménye szerint a tagállamoknak lehetőséget kell nyújtani, hogy alperesi minőségben járjanak el saját intézkedéseik védelme érdekében, kivéve, ha bizonyos körülmények között az uniós érdek ezt másképp kívánja. Ugyanakkor az egységes külső képviselő elvének tiszteletben tartását biztosítani kell.

1.3. A pénzügyi felelősség megosztása

Mint fent említettük, a beruházók és az államok közötti vitarendezés költségekkel jár az érintett felek számára, az illetékek és a jogerős ítélet alapján történő kifizetés tekintetében egyaránt. Fontos, hogy a beruházók és az államok közötti választottbírósági eljárás

⁹ 1/91 vélemény, 33. pont.

¹⁰ Lásd a 2011. május 30-i A/CN.4/L.778 dokumentum 64. cikkét és a Nemzetközi Jogi Bizottság jelentését, hatvanegyedik ülés (A/64/10) 173-175. o.

lefolytatását és irányítását elkülönítsük a pénzügyi felelősség meghatározásától. Ez a költségek méltányos megosztása szempontjából szükséges azért, hogy az uniós költségvetést – és következésképpen a kereset által nem érintett tagállamok költségvetését – ne terhelje olyan költség, amely egy bizonyos tagállam által alkalmazott elbánás miatt merül fel. Ezért minden költségre vonatkozó pénzügyi felelősségnek a beruházó által kifogásolt elbánás eredetéhez kell kapcsolódnia, függetlenül attól, hogy az Unió vagy egy tagállam az alperes. Ezért amennyiben a beruházó által bepanaszolt elbánás kizárólag egy tagállamtól származik, az adott tagállamnak kell fedeznie a vitarendezéssel kapcsolatos költségeket. Hasonlóképpen, amennyiben a beruházó által bepanaszolt elbánás az Unió intézményeitől származik (beleértve azt is, amikor az uniós jog kötelezett egy tagállamot az érintett intézkedés elfogadására), a pénzügyi felelősség az Unióra hárul. A vitarendezési kereset egyezséggel való rendezésére vonatkozó döntés, valamint az egyezés alapján történő kifizetés felelőssége egyaránt az elbánás eredetéhez kapcsolódik.

Míg azonban a pénzügyi felelősség megosztása az Unió és egy tagállam között összetett megfontolást igényel, a panaszos beruházót nem érintheti negatívan az Unió és egy tagállam közötti egyetértés hiánya. Ezért gondoskodni kell arról, hogy a jogerős ítéletben megítélt vagy egyezségben elfogadott kártérítést minél előbb ki lehessen fizetni a beruházó részére, a pénzügyi felelősség megosztására vonatkozó döntésektől függetlenül. Továbbá, az uniós költségvetés szükségtelen terhelésének elkerülése céljából, az uniós költségvetésbe való rendszeres befizetések kell előírni a vitarendezési költségek fedezetére, és rendelkezni kell arról, hogy az érintett tagállam mielőbb megtérítse az uniós költségvetésből kifizetett összegeket.

1.4. Az Unió és a tagállamok szerepe a vitarendezés lefolytatásában

Az Unió által aláírt megállapodások keretében történő vitarendezések lefolytatására vonatkozóan e javaslat három helyzetet különböztet meg az Unió és a tagállamok szerepe tekintetében.

Az első helyzetben, amikor a megállapodással állítólag nem összeegyeztethető elbánást egy vagy több uniós intézmény alkalmazta, az alperes az Unió. Ilyen esetekben a teljes pénzügyi felelősség az Uniót terheli.

A második helyzetben, amikor az érintett elbánás egy tagállamtól származik, a tagállam tölti be az alperes szerepét. Ilyen esetekben a teljes pénzügyi felelősséget a tagállam vállalja. Ebben a helyzetben a tagállamnak tájékoztatnia kell a Bizottságot az üggyel kapcsolatos fejleményekről, és lehetővé kell tennie, hogy a Bizottság bizonyos kérdésekben iránymutatásokat adjon.¹¹

A harmadik helyzetben az Unióra hárul az alperes szerepe, holott az elbánás egy tagállamtól származik. Erre abban az esetben kerül sor, ha a tagállam nem kívánt alperesi minőségben eljárni, valamint akkor, ha a Bizottság úgy dönt, hogy olyan jellegű uniós jogi kérdések vetődnek fel, amelyekből kifolyólag a pénzügyi felelősség részben, vagy teljesen az Uniót terhelheti. Ezenkívül abban az esetben is, ha a Bizottság véleménye szerint az egységes külső képviselő érdekében uniós állásfoglalásra van szükség, mivel hasonló panaszokra kerülhet sor más tagállamok ellen, vagy a vita során meg nem oldott jogi kérdések vetődnek fel,

---

¹¹ A tagállamok és harmadik országok közötti kétoldalú beruházási megállapodások tekintetében átmeneti rendelkezések megállapításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet 13. cikkének megfelelően [2010/197/COD].

amelyek más viták során is visszatérhetnek. Az Uniót mint annak külső képviselője a Bizottság képviseli; e szerepéről az Európai Unióról szóló szerződés 17. cikke rendelkezik.

A Bizottság számára egyértelmű, hogy amennyiben az Unió jár el alperesi minőségben egy tagállam által tanúsított elbánás ügyében, az érintett tagállammal nagy mértékű együttműködésre lesz szükség. Ez szoros együttműködést jelent a védelem előkészítésében, az eljárás kezdetétől egészen a végéig. E célból a dokumentumokat meg kell osztani, és a tagállamok képviselőinek részt kell venniük az uniós delegációban. Olyan jogi rendelkezések azonban, amelyek meghatároznák a tagállamok képviselőinek specifikus helyzetét a meghallgatásokra vagy az egyéni válasziratokra vonatkozóan, túl kötött rendszert eredményeznének és nehézségekhez vezethetnének az unió egységes külső képviselőjének biztosítása tekintetében. Ezért, míg a Bizottság ugyan szoros és hatékony együttműködést kíván biztosítani, e rendelet részletesen nem tér ki ezekre a kérdésekre, és kizárólag az Unió és a tagállamok közötti szoros együttműködés elvéről rendelkezik.

A javaslat előkészítésekor folytatott informális konzultációk során a Bizottság számos lehetőséget megvizsgált, amelyek közül az egyik egy olyan mechanizmus lenne, amelyben az Unió és az érintett tagállam alperestársnak minősült volna. A Bizottság véleménye szerint azonban egy ilyen mechanizmus nem alkalmas a beruházók és az államok közötti vitarendezés esetében. Először is nem tesz lehetővé olyan mechanizmust, amely az érintett tagállamok és az Unió közötti pénzügyi felelősség megfelelő megosztására irányul. Ha például egy tagállam rendezné az esetleges ítélet alapján történő kifizetést, majd az Európai Unióval kívánná a költségeit megtéríteni, miközben maga akarná meghatározni, melyek az uniós jog erre vonatkozó rendelkezései, ez nem lenne hatékony, nem lenne összhangban a költségvetési eljárásokkal, valamint a Bizottságnak az uniós jog végrehajtásában betöltött szerepét sem ismerné el. Másodszor ez az eljárás a követelés védelmében ellentmondásokhoz vezetne, mivel minden egyes bepanaszolt fél egymással ellentétes vagy eltérő érvekkel élne, ami nem lenne összeegyeztethető az Európai Unió Bírósága által felállított egységes külső fellépés elvével. Harmadszor ez ahhoz vezethetne, hogy a választott bíróságnak ítélnie kellene az Unió és a tagállamok közötti hatáskörmegosztásról olyan körülmények között, amikor két alperestárs különböző álláspontot képvisel e kérdésben. Ez a helyzet, amelyben egy harmadik fél nyilvánítana véleményt egy teljes mértékben belső uniós kérdésben, elkerülendő. Végül az a helyzet, amikor az ügyet sikeresen megvédték, és az alperes javára ítélték meg költségeket, nem valószínű, hogy a választott bíróság engedélyezné, hogy az Unió és az érintett tagállam egyaránt behajtsa a költségeket. Nem fogadható el, hogy egy alperestárs tagállamnál felmerülő költségek fedezése céljából csökkentsék azokat az esetleges költségeket, amelyeket az Unió részére térítenének meg (vagy fordítva). Ennek eredményeképpen az Unió által rendelkezésre bocsátott pénzüsségeket nem térítenék vissza teljes mértékben, következésképpen a művelet költségsemlegességét az Unióra nézve nem lehetne biztosítani.

1.5. Az Unió ellen hozott ítéletek elismerése és végrehajtása

Meg kell határozni az arra a helyzetre vonatkozó szabályokat is, amikor az EU-t terheli a felelősség. Mivel az Európai Unió már ezen megállapodások részes fele, vagy a jövőben az lesz, az Európai Unió nemzetközi jogi kötelezettség alatt áll minden olyan ítélet elfogadása tekintetében, amelyet ellene hoznak. Az Európai Uniónak teljesítenie kell e kötelezettségeket.

Mivel a beruházók és az államok közötti vitarendezés választott bírósági eljáráson alapul, a legtöbb országban, az Európai Unió tagállamait is beleértve, a beruházási ítéletek elismerése és végrehajtása a választott bíróságra vonatkozó jogszabályok alapján történik. Ezek pedig

gyakran az ENSZ külföldi választottbíróági határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 1958. június 10-én, New Yorkban kelt egyezményén vagy az Egyesült Nemzetek Nemzetközi Kereskedelmi Jogi Bizottságának (UNCITRAL) a nemzetközi kereskedelmi ügyekben folytatott választottbíráskodásról szóló, (2006-ban módosított) 1985. évi mintatörvényén alapulnak¹². Az államok és más államok állampolgárai között keletkező beruházási viták rendezéséről szóló egyezmény (a továbbiakban: ICSID-egyezmény) külön fórummal rendelkezik a vitarendezések tekintetében. Az egyezmény 54. cikkének (1) bekezdése kimondja:

Mindegyik Szerződő Állam az Egyezmény értelmében meghozott ítéletet kötelezőnek ismeri el, és a területén az említett ítélet által megállapított pénzübeni kötelezettségeknek úgy tesz eleget, mintha az saját bíróságának jogerős ítélete volna. Szövetségi rendszerű Szerződő Állam az ilyen ítéletnek szövetségi bíróságai keretén belül vagy azok útján szerezhethet érvényt és rendelkezhet arról, hogy az ilyen bíróságok úgy kezeljék az ítéletet, mintha az valamely tagállama bíróságának jogerős ítélete volna.

A beruházási ítéletek elismerésére és végrehajtására vonatkozó szabályokról az ICSID-egyezmény rendelkezik, amennyiben a kérdéses választottbíróági eljárás az ICSID-egyezmény szabályai szerint folyik, más esetekben pedig a New York-i egyezmény és a nemzeti választottbíróági jogszabályok alkalmazandók. A Bizottság tudomása szerint kizárólag az Egyesült Királyság és Írország nemzeti jogszabályai írnak elő külön eljárásokat az ICSID-egyezmény keretében elfogadott ítéletek kezelésére.¹³

Az uniós megegyezések keretében történő választottbíróági eljárásoknál szükség szerint ezeket a szabályokat kell alkalmazni. Olyan esetre még nem volt példa, hogy az Unió vagy tagállamai megtagadták volna egy ítélet elismerését, azonban ha egy beruházó szükségesnek tartaná, hogy egy bizonyos ítélet elismerését vagy végrehajtását érvényre juttassa, ezt a tagállamok bíróságain keresztül tehetné meg. Amennyiben az Unióval szemben kerülne sor egy megítélt összeg behajtására, az Európai Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló 7. jegyzőkönyv 1. cikke alkalmazandó:

Az Unió vagyona és követelései a Bíróság engedélye nélkül nem képezhetik kényszerítő közigazgatási vagy bírósági intézkedés tárgyát.

Ez azt jelenti, hogy a beruházónak az Európai Unió Bíróságához kell fordulnia, ha az Unió vagyona elleni ítélet végrehajtására kerül sor. A Bizottság véleménye szerint a Bíróság ezekre a helyzetekre a szuverén immunitás egységes megközelítését alkalmazná, amelynek eredményeképpen a helyzet az Unióban a más országokban fennálló helyzethez lenne hasonlítható, az Európai Unió tagállamait is beleértve, ahol a szuverén immunitás nemzetközi elve alkalmazandó.

¹² Ezen eszközök számos hasonlóságot tartalmaznak.

¹³ Lásd az Egyesült Királyság tekintetében az 1966. évi választottbíráskodásról (nemzetközi beruházási jogvitákról) szóló törvényt, és Írország tekintetében az 1980. évi választottbíráskodásról szóló törvényt (Iv. rész).

2. AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

E javaslattal kapcsolatban még nem folytattak hatásvizsgálatot, mivel maga a rendelet önmagában nem tartalmaz rendelkezéseket a beruházók és az államok közötti vitarendezésre vonatkozóan, amelyek választottbíróági eljáráshoz vezethetnének, vagy kártérítés fizetésére köteleznének. Az ilyen rendelkezések esetleges hatásainak elemzésének lehetőségétől függően erre majd a szóban forgó megállapodások hatásvizsgálataiban kerül sor. Mindazonáltal az alábbi 4. szakasz kitér a lehetséges költségvetési hatásokra.

E javaslat előkészítése során a Bizottság több megbeszélést is tartott a tagállamok képviselőivel és az Európai Parlamenttel. A megbeszélések során kinyilvánított véleményeket a Bizottság gondosan figyelembe vette a mellékelt javaslatban.

3. A JAVASLAT JOGI ELEMEI

3.1. Jogalap

E javaslat jogalapja az EUMSZ 207. cikkének (2) bekezdése, amely az Unió kizárólagos hatásköréről rendelkezik a közös kereskedelmi politika terén, a külföldi közvetlen befektetéseket is beleértve.

3.2. A javaslat bemutatása

A javasolt rendelet keretet határoz meg a beruházók és államok közötti vitarendezésekből eredő pénzügyi felelősség megosztására olyan megállapodások esetében, amelyeknek az Unió részes fele.

3.2.1. I. fejezet: Általános rendelkezések

E fejezet rendelkezik a javasolt rendelet alkalmazási köréről és a fogalommeghatározásokról. A javasolt rendelet azon vitarendezésekre alkalmazandó, amelyeket egy harmadik országbeli beruházó kezdeményez, és olyan megállapodás keretében zajlanak, amelynek az Unió részes fele. Nem vonatkozik az államok közötti, beruházásvédelmi rendelkezésekre irányuló vitarendezésekre, mivel ez utóbbiak esetében nem kerülhet sor pénzügyi kompenzációra. A kompenzációt igénylő államoknak a panaszok tekintetében felhatalmazásra van szükségük a beruházóiktól.

3.2.2. A pénzügyi felelősség megosztása

E fejezet meghatározza azt, hogy milyen alapon ruházzák a vitarendezési követelésből eredő pénzügyi felelősséget az Unióra, egy tagállamra, vagy mindkettőre.

A megosztás fő kritériuma a beruházó által bepanaszolt elbánás eredete. Amennyiben az elbánás uniós jogszabályból ered, a pénzügyi felelősség az Uniót terheli. Amennyiben az elbánás egy tagállami jogszabályból ered, a pénzügyi felelősség a tagállamot terheli, kivéve, ha az elbánást uniós jog írta elő. Ez utóbbi esetben azonban, ha az elbánás előírására egy uniós jogszabály előzőleg fennálló megsértésének orvoslása céljából volt szükség, a tagállamot terheli a pénzügyi felelősség.

Amennyiben a pénzügyi felelősség a tagállamra hárult, a Bizottság határozatot fogadhat el a megosztás meghatározása céljából.

Amennyiben a megosztási kritériumoktól függetlenül egy tagállam úgy dönt, hogy vállal egy olyan követelésből eredő pénzügyi felelősséget, amelyben az Unió az alperes, vagy alperesként jár el, illetve vállalja a kötelezettség rendezését, a pénzügyi felelősség a tagállamra hárul.

Amennyiben egy tagállam vállalja a követelésből eredő pénzügyi felelősséget, a tagállam és a Bizottság között megállapodás jöhet létre egy olyan mechanizmust illetően, amely a választottbíróági költségeket és az ítélet alapján történő kifizetést fedezi. A Bizottság tájékoztatja a választott bíróságot és a beruházót arról, hogy a tagállam vállalta a pénzügyi felelősséget.

3.2.3. III. fejezet: A vitarendezés lefolytatása

Ez a fejezet az Unió, illetve – teljesen vagy részben – egy tagállam által alkalmazott elbánással kapcsolatos jogviták lefolytatásának elveit írja elő.

E fejezet 1. szakasza előírja, hogy az Unió az alperes azokban az esetekben, amikor a jogvita egy Unió által alkalmazott elbánásra irányul.

A 2. szakasz azzal a helyzettel foglalkozik, amikor a jogvita egy teljesen vagy részben egy tagállam által alkalmazott elbánásra irányul. A Bizottság értesíti az érintett tagállamot, amint tudomást szerez arról, hogy egy beruházó konzultációkat kérelmezett egy beruházásvédelmi megállapodás rendelkezéseivel összhangban. A tagállam részt vehet a konzultációkon és a Bizottságot minden vonatkozó információról tájékoztatja.

A Bizottság értesíti a tagállamot, vagy fordítva, amint választottbíróági eljárási értesítést kapnak egy beruházótól egy beruházásvédelmi megállapodás rendelkezéseivel összhangban. A tagállam alperesi szerepet vállalhat, kivéve, ha a Bizottság úgy dönt, hogy az Uniónak kell alperesi szerepet betöltenie, vagy ha a tagállam kéri erre az Uniót. A Bizottság határozatot hozhat arról, hogy az Unió jár el alperesként, amennyiben:

- a) valószínű, hogy az Uniót fogja terhelni a kereset pénzügyi felelősségének legalább egy része;
- b) a jogvita egy Unió által alkalmazott elbánásra is irányul;
- c) valószínű, hogy hasonló keresetek kerülnek benyújtásra más tagállamok által alkalmazott elbánás ellen; vagy
- d) valószínű, hogy a kereset nem megoldott jogi kérdéseket vet fel.

Amennyiben az Unió jár el alperesi minőségben, az érintett tagállamok minden szükséges segítséget megadnak a Bizottságnak és a választottbíróági eljárásban az uniós delegáció tagjaiként részt vehetnek. A Bizottság folyamatosan tájékoztatja a tagállamot az eljárás keretében tett valamennyi jelentős lépésről, szorosan együttműködik és rendszeresen konzultál vele.

Amennyiben a tagállam jár el alperesi minőségben, az eljárással kapcsolatos valamennyi dokumentumot eljuttatja a Bizottsághoz, és lehetővé teszi, hogy a Bizottság részt vehessen a

választottbírósi eljárásban a tagállami delegáció tagjaként. A tagállam tájékoztatja a Bizottságot az eljárás keretében tett valamennyi jelentős lépésről, és az Unió érdekében kötelezhető arra, hogy a kereset elleni védekezésében egy bizonyos álláspontot képviseljen.

3.2.4. IV. fejezet: Egyezség

Amennyiben a Bizottság úgy véli, hogy az uniós érdekeket az szolgálná a legjobban, ha egy az Unió által alkalmazott elbánásra irányuló kereset egyezség útján kerülne rendezésre, az egyezség jóváhagyásáról szóló határozatot fogadhat el. A határozatot a Bizottság a 2011/182/EU rendeletben¹⁴ előírt vizsgálóbizottsági eljárással összhangban fogadja el.

Amennyiben a Bizottság úgy véli, hogy az uniós érdekeket az szolgálná a legjobban, ha egy tagállam által alkalmazott elbánásra irányuló kereset egyezség alapján kerülne rendezésre, a Bizottság az érintett tagállam véleményét fogja kérni. Ha a tagállam egyetért az egyezség lehetőségével, arra törekszik, hogy megegyezzen a Bizottsággal az egyezség tárgyalásához és végrehajtásához szükséges elemekről. Amennyiben a Bizottság úgy véli, hogy elsődleges fontosságú uniós érdekről van szó, akkor is dönthet a vita egyezség útján történő rendezéséről, ha az érintett tagállam nem ért egyet. A vitarendezés feltételeiről a vizsgálóbizottsági eljárással összhangban fognak megegyezni.

Abban az esetben, ha a követelés kizárólag egy tagállam által alkalmazott elbánásra irányul, a tagállam abban az esetben rendezheti a vitát egyezség útján, amennyiben:

- a) a tagállam vállalja az egyezségből eredő teljes körű pénzügyi felelősséget;
- b) az egyezség kizárólag az érintett tagállam ellen érvényesíthető;
- c) az egyezség feltételei összhangban vannak az uniós jogszabályokkal, és;
- d) az egyezség nem érint elsődleges fontosságú uniós érdeket.

A tagállamnak konzultálnia kell a Bizottsággal, és ez utóbbi 90 napon belül dönt arról, hogy valamennyi fent említett feltétel fennáll-e vagy sem.

3.2.5. V. fejezet: A jogerős ítéletek vagy egyezségek alapján történő kifizetés

Amennyiben az érintett tagállam jár el alperesi minőségben, a tagállam felelős az igényt elbíráló jogerős ítélet vagy az arra vonatkozó egyezség alapján történő kifizetésért.

Amennyiben az Unió járt el alperesi minőségben, köteles a jogerős ítélet alapján – a vonatkozó megállapodás rendelkezéseivel összhangban – a beruházó részére történő kifizetéseket teljesíteni, kivéve, ha egy tagállam vállalta a jogvita pénzügyi felelősségét. Egyezség esetében a Bizottság az egyezségben meghatározott összeget a vonatkozó egyezség rendelkezéseivel összhangban fizeti ki.

Amennyiben a Bizottság úgy véli, hogy a jogerős ítélet vagy egyezség alapján történő kifizetés egészét vagy részét egy olyan tagállamnak kell rendeznie, amelyik nem fogadta el a pénzügyi felelősségét, konzultálnia kell az érintett tagállammal. Amennyiben a Bizottság és a

---

¹⁴ A Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról szóló, 2011. február 16-i 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

tagállam nem tudnak a kérdésben megegyezni, a Bizottság határozatot fogad el, amely megállapítja a tagállamra háruló összeget. A tagállam a határozat elfogadásának időpontjától számított három hónapon belül kamatostul megtéríti az összeget az uniós költségvetésnek. Amennyiben a tagállam nem ért egyet a Bizottság által megállapított pénzügyi felelősség megosztásával, keresetet terjeszt be. Ha a Bizottság nem ért egyet a tagállam ellenvetésével, határozatot fogad el, amelyben felkéri a tagállamot, hogy kamatostul térítse meg az összeget az uniós költségvetésbe. A tagállam ezután az Európai Unió működéséről szóló szerződés 263. cikkére hivatkozva az adott határozat megsemmisítése iránti keresetet nyújthat be. Az ügyről ezt követően e rendelettel összhangban az Európai Unió Bírósága dönt. Ezen eljárás nem tartalmazhat olyan elemeket, amelyek feljogosítják a tagállamokat a Bizottság határozatának felülvizsgálatára. E határozat csak egy tagállamra alkalmazandó, és ennek keretében a Bizottság által a rendeletben meghatározott szabályok alkalmazására nem vonatkozhat a tagállamok politikai ellenőrzése. A rendelet megfelelő működése szempontjából kulcsfontosságú, hogy a kritériumokat szigorúan, tárgyilagos módon alkalmazzák. Amennyiben az érintett tagállam a Bizottság határozatának megsemmisítésére irányuló keresetet terjeszt az Európai Unió Bírósága elé, más, a jogértelmezésben érdekelt tagállamok is részt vehetnek a bírósági eljárásban.

Amennyiben az Unió jár el alperesi minőségben, a választottbíróági eljárási költségek az Unióra, illetve a tagállamra hárulnak, a jogvitára vonatkozó pénzügyi felelősség megosztásának megfelelően. A Bizottság határozatot fogadhat el, amely a kereset által érintett tagállamot az uniós költségvetéshez történő pénzügyi hozzájárulásra kötelezheti, a választottbíróági eljárási költségek időszakos kifizetéseinek fedezése céljából.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A helyzet természetéből adódóan lehetetlen pontos információt adni a beruházók és az államok közötti vitarendezéssel kapcsolatos várható költségekről, hiszen ez utóbbiak a tényezők széles skálájától függenek, köztük a tőkeáramlások volumenétől, a beruházási környezet stabilitásától, stb. Az Unió ilyen fizetési kötelezettségeknek való kitettsége természetesen azon megállapodások számától is függ, amelyeknek részes fele lesz. E javaslat előterjesztésekor az Unió csak egy olyan megállapodás részes fele, amely beruházók és az államok közötti vitarendezésre irányuló rendelkezéseket is tartalmaz, bár több más megállapodásról folynak jelenleg tárgyalások. Ezért egy ilyen jellegű, horizontális hatás kiváltására irányuló rendelet előkészítésekor lehetetlen a várható költségvetési következmények tekintetében pontos információkat adni. A pontos becslések készítésének nehézsége ugyan nem hagyható figyelmen kívül, az egyes megállapodásokhoz kidolgozandó hatásvizsgálatok során azonban eseti alapon pontosabb elemzés lehetséges; a megállapodásokra vonatkozóan ezenkívül utólagos értékelések is készülnek. Valamennyi jövőbeni, e rendelet hatáskörébe tartozó, a Szerződés 218. cikke alapján megkötendő megállapodásra vonatkozóan pénzügyi kimutatásokat kell készíteni.

Biztosítani kell az Unió általános költségvetése által megkövetelt feltételeket, hogy e rendelet előírásai szerint fedezni lehessen a beruházók és az államok közötti vitarendezési rendelkezéseket tartalmazó, harmadik országokkal kötött megállapodásokból származó esetleges költségeket. Mindez három feltételtől függ. Elsősorban fedezetet kell biztosítani a választott bírósággal kapcsolatos kiadások kifizetésére és minden más vonatkozó költségre. Másodsorban azokra az esetekre kell fedezetet biztosítani, amikor az Uniónak pénzügyi kompenzációt kell fizetnie jogerős ítéletek vagy egyezség alapján az uniós intézmények fellépései miatt. Harmadsorban, azokban az esetekben, amikor az Unió jár el alperesi

minőségben, azonban végül az érintett tagállamra hárul a pénzügyi felelősség, az Uniónak kell minden szükséges kifizetést teljesítenie, amelyeket majd az érintett tagállammal megtérített. Arra a mechanizmusra is szükség van, amely szerint egy tagállam – amely egy ügyben vállalta a pénzügyi felelősséget – időszakos befizetéseket teljesít az EU költségvetésébe, hogy kompenzálja a választottbírósi eljárás költségeit. Valamennyi kifizetést és visszatérítést a 20 02 01 költségvetési tételébe – Külkereskedelmi kapcsolatok, a harmadik országok piacaihoz való hozzáférést is beleértve – kell bevezetni. A megfelelő rendelkezések a Bizottság 2013-as költségvetési javaslatának¹⁵ részét képezik, az említett költségvetési tétel költségvetési megjegyzéseinek következő kiegészítése formájában:

„A befektető és az állam közötti viták nemzetközi megállapodások alapján történő rendezése

A következő kiadások az alábbiak támogatására szolgálnak:

- Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 207. cikke alapján kötött nemzetközi megállapodások végrehajtásából adódó vitákkal kapcsolatban az Uniónál felmerült, választottbírósi, jogi tanácsadási és egyéb költségek.
- Az ilyen nemzetközi megállapodásokkal összefüggésben valamely befektetőnek történő kifizetés jogerős ítélet vagy egyezség alapján.”

---

¹⁵ A javaslatot a Bizottság 2012. május 25-én fogadta el (COM(2012)300).

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az Európai Unió által megkötött nemzetközi megállapodások által létrehozott, a beruházók és az államok közötti vitarendezést végző választott bíróságokkal kapcsolatos pénzügyi felelősség meghatározására vonatkozó keret létrehozásáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 207. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezetének a nemzeti parlamentek számára való megküldését követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) A Lisszaboni Szerződés hatályba lépése óta az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a nemzetközi beruházásvédelmi megállapodások megkötése terén. Az Unió már szerződő fele az Energia Charta Egyezménynek¹, amely beruházásvédelmi rendelkezéseket tartalmaz.
- (2) A beruházásvédelmi rendelkezéseket tartalmazó megállapodások rendszerint magukban foglalnak egy a beruházók és az államok közötti vitarendezési mechanizmust, amely lehetővé teszi egy harmadik országbeli beruházó számára, hogy kárigényt támasszon egy állam ellen, amelynek a területén beruházást hajtott végre. A beruházók és az államok közötti vitarendezés pénzügyi kompenzációt előíró ítéleteket eredményezhet. Továbbá minden ilyen ügyben szükségszerűen jelentős költségek fognak felmerülni a választottbíróági eljárás lebonyolításával, valamint az ügy védelmével kapcsolatban.
- (3) Az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatával összhangban² a vitarendezés tárgyát képező elbánásért viselt nemzetközi jogi felelősség az Európai Unió és a tagállamok közötti hatáskörmegosztásnak megfelelően oszlik meg. Következésképpen az Unió elvben minden olyan kárigény megválaszolásáért felel, amely az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozó megállapodás rendelkezéseinek állítólagos megsértésére irányul, függetlenül attól, hogy az adott elbánást az Unió vagy egy tagállam alkalmazta.

---

¹ HL L 69., 1998.3.9., 1. o.

² Az Európai Unió Bíróságának 1/91 véleménye [1991], EBHT I-60709.

- (4) Amennyiben az Unió az adott elbánás tekintetében nemzetközi jogi felelősséggel rendelkezik, a nemzetközi jog értelmében az Uniónak kell minden ellene hozott ítélet alapján történő kifizetést és a jogvita költségeit vállalni. Egy az Unió ellen hozott ítélet azonban lehet egy olyan elbánás következménye, amelyet vagy maga az Unió, vagy egy tagállam alkalmazott. Következésképpen méltánytalan lenne, ha az ítéletből következő és a választottbírósi eljárással összefüggő költségeket az uniós költségvetésből kellene kifizetni, amikor az elbánás egy tagállamtól származik. Ezért az Unió nemzetközi jogi felelősségének sérelme nélkül, az uniós jog alapján szükség van az Unió és az elbánást nyújtó tagállam közötti pénzügyi felelősség megosztására, az e rendeletben meghatározott kritériumok alapján.
- (5) A jövőbeni európai nemzetközi beruházási politikáról szóló állásfoglalásában³ az Európai Parlament kifejezetten kérte az e rendeletben meghatározott mechanizmus felállítását. Emellett az átfogó európai nemzetközi beruházási politikáról szóló következtetéseiben (2010. október 25.) a Tanács felkérte a Bizottságot, hogy tanulmányozza a kérdést.
- (6) A pénzügyi felelősség azt a jogalanyt terheli, amely a megállapodás vonatkozó rendelkezéseivel nem összeegyeztethetőnek bizonyult elbánásért felelős. Ez azt jelenti, hogy a pénzügyi felelősség az Unióra hárul, amennyiben az érintett elbánás egy uniós intézménytől, szervtől vagy ügynökségtől származik. A pénzügyi felelősség az érintett tagállamra hárul, amennyiben az érintett elbánás egy tagállamtól származik. Ha azonban a tagállam az uniós jog előírásai szerint jár el, például egy az Unió által elfogadott irányelvet ültet át, a pénzügyi felelősséget az Uniónak kell viselnie, amennyiben az érintett elbánást az uniós jog írja elő. A rendeletnek arra a lehetőségre is ki kell térnie, hogy egy egyedi ügy egyszerre érinthet egy tagállam által alkalmazott és az uniós jog által előírt elbánást. A rendelet valamennyi, a tagállamok és az Európai Unió által hozott intézkedésre kiterjed.
- (7) Az Unió – amelyet a Bizottság képvisel – minden olyan esetben alperesi minőségben jár el, amikor a jogvita kizárólag egy uniós intézmény, szerv vagy ügynökség által alkalmazott elbánásra irányul, és így a jogvitából eredő esetleges pénzügyi felelősség a fent említett kritériumok szerint az Unióra hárul.
- (8) Másfelől, amennyiben a jogvitából eredő esetleges pénzügyi felelősség egy tagállamra hárul, elvileg lehetővé kell tenni a tagállam számára, hogy alperesként megvédhesse az elbánást, amelyben a beruházót részesítette. E rendelet rendelkezései biztosítják ezt a lehetőséget. Ebből kifolyólag jelentős előny, hogy a jogvita költségei, illetve bármely, az érintett tagállam ellen hozott ítélet nem terheli az uniós költségvetést és az uniós erőforrásokat, még ideiglenesen sem.
- (9) Mindazonáltal a tagállamok előnyben részesíthetik azt a megoldást, hogy az Unió képviseletében a Bizottság járjon el az ilyen jellegű jogviták során alperesi minőségben, például technikai szakértelmet érintő okokból. A tagállamoknak ezért lehetőséget kell adni arra, hogy visszautasítsák az alperesi minőséget, pénzügyi felelősségük sérelme nélkül.
- (10) Bizonyos körülmények között, az uniós érdekek megfelelő védelme érdekében kiemelten fontos, hogy az Unió járjon el alperesi minőségben olyan jogvitákban,

---

³ A 2011. április 22-i A7-0070/2011 állásfoglalás (35) bekezdése.

amelyek egy tagállam által alkalmazott elbánásra irányulnak. Erre különösen akkor kerülhet sor, ha a jogvita az Unió által alkalmazott elbánásra is irányul, ha úgy tűnik, hogy a tagállam által alkalmazott elbánást uniós jog írja elő; ha valószínű, hogy hasonló követelések kerülhetnek benyújtásra más tagállamok ellen; vagy ha meg nem oldott jogi kérdések vetődnek fel az ügyben, amelyek eldöntése esetleges jövőbeni, más tagállamok vagy az Unió ellen indított vitákra is hatással lehet. Amennyiben a jogvita részben az Unió által alkalmazott, vagy egy az uniós jog által előírt elbánásra irányul, az Unió jár el alperesi minőségben, kivéve, ha az általa alkalmazott elbánásra irányuló kárigény jelentősége az esetleges pénzügyi felelősség és a felvetődött jogi kérdések szempontjából csekély a tagállam által alkalmazott elbánásra irányuló kárigényhez képest.

- (11) Lehetővé kell tenni az Unió számára, hogy ilyen körülmények között alperesi minőségben járjon el, biztosítva az uniós érdekek és ennél fogva a tagállamok közössége érdekeinek figyelembe vételét. Ezt fejezik ki az Európai Unióról szóló szerződés 4. cikkének (3) bekezdésében, valamint az Európai Unió Bíróságának joggyakorlatában⁴ megfogalmazott egységes külső képviselet és lojális együttműködés elvei, amelyek a mindenkor hatáskörtől függetlenül alkalmazandók.
- (12) Helyénvaló, hogy e rendeletben meghatározott keretek között a Bizottság döntsön arról, hogy az Unió vagy a tagállam járjon el alperesi minőségben.
- (13) Gyakorlati rendelkezéseket kell meghatározni az olyan jogviták keretében folytatott választottbírói eljárásokra, amelyek egy tagállam által alkalmazott elbánásra irányulnak. Függetlenül attól, hogy e jogvitákban az Unió vagy a tagállam jár el alperesi minőségben, e rendelkezéseknek a jogvita legeredményesebb lefolytatásának biztosítására kell törekedniük, az Európai Unióról szóló szerződés 4. cikkének (3) bekezdésében foglalt, valamint az Európai Unió Bíróságának joggyakorlatában⁵ megfogalmazott egységes külső képviselet és lojális együttműködés elvével összhangban. Amennyiben az Unió jár el alperesi minőségben, e rendelkezéseknek biztosítaniuk kell a szoros együttműködést, az eljárás minden szakaszáról történő haladéktalan értesítést, a dokumentumok eljuttatását, a gyakori konzultációkat és az eljárás során az Uniót képviselő delegációban való részvételt is beleértve.
- (14) Amennyiben egy tagállam jár el alperesi minőségben, szintén tájékoztatnia kell a Bizottságot az ügy fejleményeiről, és a Bizottság szükség szerint kötelezheti a tagállamot arra, hogy az uniós érdekeket érintő kérdésekben alperesként egy bizonyos álláspontot képviseljen.
- (15) Egy tagállam bármikor vállalhatja a pénzügyi felelősséget arra az esetre, ha kártérítés fizetése kötelező. Ebben az esetben a tagállam és a Bizottság megegyezhet a költségek időszakos megtérítéséről, valamint a kártérítés kifizetéséről. Ez a megegyezés azonban nem jelenti azt, hogy a tagállam egyben elfogadja a vitatott kereset megalapozottságát. A Bizottságnak lehetőséget kell biztosítani olyan határozat elfogadására, amely a tagállamot a költségek fedezésére kötelezi. Amennyiben a választott bíróság

---

⁴ Az Európai Unió Bírósága 1/94. sz. véleménye [1994], EBHT I-5267; Bizottság kontra Tanács (FAO), [1996] EBHT I-1469.

⁵ Az Európai Unió Bírósága 1/94. sz. véleménye [1994], EBHT I-5267; Bizottság kontra Tanács (FAO), [1996] EBHT I-1469.

költségeket ítél meg az Unió javára, a Bizottságnak biztosítania kell, hogy a költségekre kifizetett előleget az érintett tagállamnak haladéktalanul visszatérítse.

- (16) Bizonyos esetekben tanácsos egyezsége jutni a költséges és szükségtelen választottbíróági eljárás elkerülése érdekében. Az egyezségekre vonatkozó eljárást meg kell határozni. Az eljárásnak lehetővé kell tennie a Bizottság számára, hogy a vizsgálóbizottsági eljárással összhangban egyezséget érjen el az ügyben, ha ez az uniós érdekeket szolgálja. Amennyiben az ügy egy tagállam által alkalmazott eljárást érint, a Bizottság és az érintett tagállam között szoros együttműködésre és konzultációkra van szükség. A tagállamnak meg kell adni a lehetőséget, hogy bármikor szabadon döntsön az ügy rendezése mellett, amennyiben vállalja a teljes körű pénzügyi felelősséget, és amennyiben az egyezés az uniós joggal, valamint az uniós érdekekkel összhangban áll.
- (17) Amennyiben a választott bíróság az Európai Unió ellen hozott döntést, a megítélt összeget haladéktalanul ki kell fizetni. A Bizottságnak gondoskodnia kell az ítéletek kifizetésének módjáról, kivéve, ha egy tagállam már vállalta a pénzügyi felelősséget.
- (18) A Bizottságnak az érintett tagállammal szoros konzultációt kell folytatnia annak érdekében, hogy megegyezésre jussanak a pénzügyi felelősség megosztását illetően. Amennyiben a Bizottság úgy dönt, hogy a tagállamot terheli a felelősség, és a tagállam ezt vitatja, a Bizottságnak kell az ítéletben meghatározott összeget kifizetnie, azonban határozatot címez a tagállamnak, amelyben felkéri, hogy az érintett összegeket az alkalmazandó kamattal együtt fizesse be az Európai Unió költségvetésébe. A fizetendő kamat összegét [az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló, 2002. június 25-i 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet (módosított változat)⁶ 71. cikkének (4) bekezdése] értelmében kell meghatározni. Amennyiben a tagállam úgy véli, hogy a határozat nem teljesíti az e rendeletben foglalt feltételeket, a Szerződés 263. cikke alkalmazandó.
- (19) Az uniós költségvetésnek fedezetet kell biztosítania a Szerződés 218. cikke alapján megkötött, a beruházók és az államok közötti vitarendezést biztosító megállapodásokból származó kiadásokra. Amennyiben e rendelet értelmében a pénzügyi felelősség a tagállamokat terheli, az Uniónak lehetőséget kell biztosítani arra, hogy vagy összegyűjtse az érintett tagállam hozzájárulásait még a vonatkozó kiadások teljesítése előtt, vagy pedig előbb teljesítse a vonatkozó kiadásokat, majd ezeket az érintett tagállammal visszatéríttesse. Lehetőséget kell biztosítani mindkét költségvetés-kezelési mechanizmus alkalmazására, attól függően, melyik a megvalósítható, különösen az ütemezés szempontjából. Mindkét mechanizmus esetében a tagállamok által fizetett hozzájárulásokat vagy visszatérítéseket belső címzett bevételként kell kezelni. Az ebből a belső címzett bevételből származó előirányzatok nem csak a vonatkozó kiadásokat fedezhetik, hanem az uniós költségvetés olyan más tételeinek feltöltésére is szolgálhatnak, amelyek a második mechanizmus végrehajtásához szükséges eredeti előirányzatokat biztosították.

⁶ HL L 248., 2002.9.16., 1. o.

⁷ A hivatkozások helyére az Unió éves költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre (2010/395(COD)) való hivatkozások lépnek, az említett rendelet elfogadása után.

- (20) E rendelet végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni.
- (21) A 12. cikk (1), (13) és (4) bekezdéséhez, valamint a 14. cikk (3) bekezdéséhez kapcsolódó végrehajtási hatásköröket a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról szóló, 2011. február 16-i 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁸ összhangban kell gyakorolni.
- (22) A 14. cikk (3) bekezdése értelmében a vitarendezési ítéletek elfogadására a tanácsadó bizottsági eljárást kell alkalmazni, mivel az ítéletek minden bizonnyal legfeljebb ideiglenes hatással lesznek az uniós költségvetésre egyrészt amiatt, hogy az érintett tagállamoknak vállalniuk kell a vitából származó teljes körű pénzügyi felelősséget, másrészt pedig az e rendeletben meghatározott, az egyezségek elfogadhatóságára vonatkozó részletes kritériumok miatt,

ELFOGADTÁK EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

Általános rendelkezések

1. cikk

Alkalmazási kör

- (1) E rendelet a beruházó és az állam közötti, egy harmadik országbeli beruházó által kezdeményezett vitarendezésre vonatkozik, egy olyan megállapodás keretében, amelynek az Unió részes fele.
- (2) Tájékoztatás céljából a Bizottság az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzéteszi és naprakészen tartja az e rendelet alkalmazási körébe tartozó megállapodások jegyzékét.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

- a) „megállapodás”: nemzetközi megállapodás, amelynek az Unió részes fele és amely beruházók és államok közötti vitarendezést biztosít;
- b) „a választottbírósi eljárás költségei”: a választott bíróság illetékei és költségei, a képvisellel kapcsolatos költségek és a felperes azon kiadásai, amelyeket a választott bíróság megítélt;

---

⁸ HL L 55., 2011.2.28., 13. o.

- c) „jogvita”: a felperesnek az Unióval szembeni, megállapodáson alapuló igénye, amelyet a választott bíróság bírál el;
- d) „beruházó és állam közötti vitarendezés”: a megállapodásban előírt mechanizmus, amely szerint a felperes keresetet nyújthat be az Unió ellen;
- e) „tagállam”: az Európai Unió egy vagy több tagállama;
- f) „érintett tagállam”: tagállam, amely a megállapodással állítólag nem összeegyeztethető elbánást alkalmazta;
- g) „pénzügyi felelősség”: a választott bíróság által megítélt, vagy az egyezség keretében elfogadott – a választottbírósi eljárás költségeit is tartalmazó – pénzügyi megfizetésére irányuló kötelezettség;
- h) „egyezség”: egyfelől az Unió, illetve egy tagállam, vagy mindkettő, másfelől a felperes közötti megállapodás – beleértve a választottbírósi ítéletbe foglalt egyezséget is – amelynek értelmében a felperes kötelezi magát, hogy valamely pénzügyi megfizetése ellenében eláll a keresettől.
- i) „választott bíróság”: a megállapodás alapján a beruházó és az állam közötti vita rendezésére kijelölt személy vagy testület;
- j) „felperes”: természetes vagy jogi személy, amely a megállapodás értelmében keresetet nyújthat be a beruházó és állam közötti vitarendezés iránt, illetve természetes vagy jogi személy, amelyre a felperesnek a megállapodáson alapuló keresetét jogszerűen átruházták.

II. FEJEZET

A pénzügyi felelősség megosztása

3. cikk

Megosztási kritériumok

- (1) A megállapodáson alapuló jogvitából származó pénzügyi felelősség a következő kritériumok alapján oszlik meg:
  - a) az Unió intézményei, szervei vagy ügynökségei által alkalmazott elbánásból származó pénzügyi felelősség az Uniót terheli;
  - b) egy tagállam által alkalmazott elbánásból származó pénzügyi felelősség az érintett tagállamot terheli, kivéve, ha az elbánást uniós jog írta elő.

Az első albekezdés b) pontjától eltérően, amennyiben az érintett tagállamot az uniós jog azért kötelezte az intézkedésre, hogy annak egy előző intézkedését összhangba hozzon az uniós joggal, a pénzügyi felelősség a tagállamra hárul, kivéve, ha az előző intézkedés meghozatalára az uniós jog kötelezte.

- (2) Amennyiben e rendelet úgy rendelkezik, a Bizottság a tagállam pénzügyi felelősségének megállapításáról szóló határozatot fogad el, az (1) bekezdésben foglalt kritériumoknak megfelelően.
- (3) Az (1) bekezdéstől eltérően az érintett tagállam viseli a pénzügyi felelősséget, amennyiben:
- a) a tagállam a 11. cikk értelmében potenciálisan pénzügyi felelősséget vállalt;
  - b) a tagállam alperesi minőségben jár el a 8. cikk értelmében, vagy
  - c) a tagállam a 12. cikk értelmében egyezséget köt.

III. FEJEZET

A jogviták lefolytatása

1. szakasz

Az Unió által alkalmazott elbánásra irányuló jogviták lefolytatása

4. cikk

Az Unió által alkalmazott elbánás

Amennyiben a jogvita az Unió intézményei, szervei vagy ügynökségei által alkalmazott elbánásra irányul, az Unió jár el alperesi minőségben.

2. szakasz

A tagállamok által alkalmazott elbánásra irányuló jogviták lefolytatása

5. cikk

A tagállamok által alkalmazott elbánás

E szakasz rendelkezései egy részben vagy egészében egy tagállam által alkalmazott elbánásra irányuló jogviták esetén alkalmazandók.

6. cikk

Konzultációk

- (1) Amint a Bizottsághoz egy felperes részéről konzultációra irányuló kérelem érkezik egy megállapodás rendelkezéseivel összhangban, a Bizottság értesíti az érintett tagállamot. Az a tagállam, amely konzultációra irányuló kérelemről szerez tudomást vagy amelyhez ilyen kérelem érkezik, erről haladéktalanul tájékoztatja a Bizottságot.

- (2) Az érintett tagállam képviselői tagjai a konzultációban részt vevő uniós delegációnak.
- (3) Az érintett tagállam haladéktalanul a Bizottság rendelkezésére bocsát valamennyi, az ügygel kapcsolatos információt.

7. cikk

A választottbíróági eljárás kezdeményezése

Amint a Bizottság értesítést kap egy felperes választottbíróági eljárás megindítása iránti szándékáról egy megállapodás rendelkezéseivel összhangban, a Bizottság értesíti az érintett tagállamot.

Amint egy tagállam értesítést kap egy felperes választottbíróági eljárás megindítása iránti szándékáról, erről haladéktalanul tájékoztatja a Bizottságot.

8. cikk

Alperesi minőség

- (1) Amennyiben a megállapodás rendelkezései alapján lehetséges, az érintett tagállam jár el alperesi minőségben, kivéve, ha a következő helyzetek egyike áll fenn:

- a) A Bizottság a (2) bekezdés szerint határozatot fogadott el; vagy
- b) a tagállam a 7. cikkben említett értesítés kézhezvételétől számított 30 napon belül nem tájékoztatta a Bizottságot írásban, hogy alperesi minőségben kíván eljárni.

Amennyiben az a) vagy a b) pontban említett helyzetek egyike fennáll, az Unió jár el alperesi minőségben.

- (2) A Bizottság a 7. cikkben említett értesítés kézhezvételétől számított 30 napon belül dönthet arról, hogy az Unió jár el alperesi minőségben, amennyiben a következő egy vagy több körülmény fennáll:

- a) valószínű, hogy a 3. cikkben foglalt kritériumoknak megfelelően az Uniót fogja terhelni a jogvitából eredő esetleges pénzügyi felelősség legalább egy része;
- b) a jogvita az Unió intézményei, szervei vagy ügynökségei által alkalmazott elbánásra is irányul;
- c) valószínű, hogy ugyanazon megállapodás keretében hasonló kereseteket fognak benyújtani más tagállamok által alkalmazott eljárások ellen, és a Bizottság tudja a leghatékonyabb és legkövetkezetesebb védelmet biztosítani; vagy
- d) a jogvita meg nem oldott jogi kérdéseket vet fel, amelyek az Unió vagy más tagállamok által alkalmazott elbánásokkal kapcsolatban ugyanazon

megállapodás vagy más uniós megállapodások keretében folytatott jogviták során ismét felvetődhetnek.

- (3) A Bizottság és az érintett tagállam a 7. cikkben említett értesítés kézhezvételét követően haladéktalanul konzultációt kezdeményez az ügy lefolytatásával kapcsolatban e cikknek megfelelően. A Bizottság és az érintett tagállam gondoskodik arról, hogy a megállapodásban előírt határidőket betartsák.
- (4) A Bizottság tájékoztatja a többi tagállamot és az Európai Parlamentet valamennyi olyan jogvitáról, amelyre e cikk alkalmazandó, az alkalmazás módját is beleértve.

9. cikk

Tagállam által lefolytatott választottbíróági eljárások

- (1) Amennyiben egy tagállam jár el alperesi minőségben, a tagállam
  - a) eljuttat a Bizottsághoz valamennyi, az eljárással kapcsolatos dokumentumot;
  - b) tájékoztatja a Bizottságot az eljárás valamennyi jelentős szakaszáról, rendszeresen konzultációt folytat a Bizottsággal, annak kérésére bármikor; valamint
  - c) a Bizottság kérésére lehetővé teszi a Bizottság képviselői számára, hogy a tagállamot képviselő delegáció tagjai legyenek.
- (2) A Bizottság bármikor arra kérheti az érintett tagállamot, hogy egy bizonyos álláspontot képviseljen a jogvita által felvetett jogi kérdések, vagy bármely más, az uniós érdeket érintő kérdés tekintetében.
- (3) Amennyiben egy megállapodás, vagy az abban hivatkozott szabályok a választottbíróági ítéletben foglalt jogkérdésben érvénytelenítési, fellebbezési vagy felülvizsgálati lehetőségről rendelkeznek, a Bizottság, ha a megállapodás értelmezésének következetessége és helyessége szempontjából indokoltnak véli, felkérheti a tagállamot arra, hogy érvénytelenítés, fellebbezés vagy felülvizsgálat iránt kérelmet nyújtson be. Ilyen esetekben a Bizottság képviselői a delegáció tagjai és lehetőséget kapnak arra, hogy az említett jogkérdés tekintetében ismertessék az Unió álláspontját.

10. cikk

Az Unió által lefolytatott választottbíróági eljárások

Azokra a választottbíróági eljárásokra, amelyek során a 8. cikknek megfelelően az Unió jár el alperesi minőségben, a következő rendelkezések alkalmazandók:

- a) a Bizottság minden szükséges intézkedést megtesz az érintett elbánás védelme érdekében;
- b) az érintett tagállam minden szükséges segítséget megad a Bizottságnak;

- c) a Bizottság eljuttatja a tagállamhoz az eljárással kapcsolatos összes dokumentumot; valamint
- d) a Bizottság és az érintett tagállam a védekezés előkészítése során szorosan együttműködik az érintett tagállam képviselőivel, akik jogosultak arra, hogy az eljárásban részt vevő uniós delegáció tagjai legyenek.

11. cikk

Az érintett tagállam esetleges pénzügyi felelősségvállalása az Unió alperesi minősége esetén

Amennyiben a 8. cikknek megfelelően az Unió jár el alperesi minőségben, az érintett tagállam bármikor vállalhatja a választottbíróági eljárásból eredő esetleges pénzügyi felelősséget. E célból az érintett tagállam és a Bizottság megegyezésre juthat, amelynek tárgya többek között;

- a) a választottbíróági eljárásból származó költségek időszakos kifizetését szabályozó mechanizmus;
- b) az Unió ellen megítélt összegek kifizetését szabályozó mechanizmus.

IV. FEJEZET

Egyezségek

12. cikk

Az Unió által alkalmazott elbánásra irányuló egyezség

- (1) Amennyiben a Bizottság úgy véli, hogy az uniós érdekeket szolgálná, ha egy kizárólag az Unió által alkalmazott elbánásra irányuló vitát egyezség útján rendeznének, az egyezség jóváhagyásáról szóló végrehajtási határozatot fogadhat el a 20. cikk (3) bekezdésében említett vizsgálóbíróági eljárással összhangban.
- (2) Amennyiben az egyezség egy pénzügyi összeg megfizetésén kívül más intézkedést is előír, az intézkedésre vonatkozó eljárások alkalmazandók.

13. cikk

A tagállamok által alkalmazott elbánásra irányuló egyezség

- (1) Amennyiben az Unió jár el alperesi minőségben egy jogvitában, amely egy teljesen vagy részben egy tagállam által alkalmazott elbánásra irányul, és a Bizottság úgy véli, hogy a vita egyezség útján történő rendezése az uniós érdekeket szolgálja, először konzultál az érintett tagállammal. A Bizottsággal folytatott konzultációkat a tagállam is kezdeményezheti .
- (2) Amennyiben az érintett tagállam hozzájárul a vita egyezség útján történő rendezéséhez, törekednie kell arra, hogy megegyezzen a Bizottsággal az egyezség tárgyalásához és végrehajtásához szükséges elemekről.

- (3) Abban az esetben, ha a tagállam nem járul hozzá az egyezséghez, a Bizottság egyezség útján rendezheti a vitát, amennyiben ezt az Unió elsődleges fontosságú érdekeit szolgálja.
- (4) Az egyezségekre vonatkozó feltételeket a 20. cikk (3) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás szerint kell elfogadni.

14. cikk

A tagállamok által kötött egyezségek

- (1) Amennyiben az Unió jár el alperesi minőségben egy jogvitában, amely kizárólag egy tagállam által alkalmazott elbánásra irányul, az érintett tagállam a vitát egyezség útján rendezheti, amennyiben:
  - a) az érintett tagállam vállalja az egyezségből eredő teljes körű pénzügyi felelősséget;
  - b) az egyezség kizárólag az érintett tagállam ellen érvényesíthető;
  - c) az egyezség feltételei összhangban vannak az uniós jogszabályokkal, és
  - d) az egyezség nem sért elsődleges fontosságú uniós érdeket.
- (2) A Bizottság és az érintett tagállam konzultációt folytathat a célból, hogy felmérje a tagállam egyezségekre irányuló szándékát.
- (3) Az érintett tagállam értesíti a Bizottságot az egyezség tervezetéről. Az egyezség a Bizottság által elfogadottnak tekinthető, kivéve ha a Bizottság, a 20. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó bizottsági eljárással összhangban, a tagállam által benyújtott, az egyezség tervezetéről szóló értesítés kézhezvételétől számított 90 napon belül másképp határoz, azzal az indokkal, hogy az egyezség nem felel meg az (1) bekezdésben foglalt összes feltételnek.

V. FEJEZET

A jogerős ítéletek vagy egyezségek alapján történő kifizetés

15. cikk

Alkalmazási kör

E fejezet rendelkezései abban az esetben alkalmazandók, ha az Unió jár el egy jogvitában alperesi minőségben.

16. cikk

Az ítéletek, illetve egyezségek alapján történő kifizetésekre vonatkozó eljárás

- (1) Amennyiben egy felperes javára egy megállapodás alapján jogerős ítéletet hoztak, az ítélet alapján történő kifizetésre irányuló kérelmet nyújthat be a Bizottsághoz. A Bizottság valamennyi ítélet alapján történő kifizetést a megállapodásban foglalt vonatkozó határidőkön belül teljesít, kivéve, ha az érintett tagállam vállalt pénzügyi felelősséget a 11. cikk szerint, amely esetben az ítélet alapján történő kifizetést a tagállam teljesíti.
- (2) Amennyiben egy – a 12. vagy a 13. cikk szerint az Unió által jóváhagyott – egyezséget nem foglaltak ítéletbe, a felperes kérelmet nyújthat be a Bizottsághoz az egyezés alapján történő kifizetésre. A Bizottság az egyezés alapján történő valamennyi kifizetést az egyezésben foglalt határidőkön belül teljesít.

17. cikk

A pénzügyi felelősségről való megegyezés hiánya esetén alkalmazandó eljárás

- (1) Amennyiben a 8. cikk szerint az Unió jár el alperesi minőségben, és a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az adott ítélet, illetve egyezés alapján történő kifizetés egy részét vagy egészét – a 3. cikk (1) bekezdésében foglalt kritériumok alapján – az érintett tagállamnak kell teljesítenie, a (2)–(5). bekezdésben előírt eljárást kell alkalmazni.
- (2) A Bizottság és az érintett tagállam haladéktalanul konzultációt kezd annak érdekében, hogy megállapodás szülessen az érintett tagállam, és adott esetben az Unió pénzügyi felelősségéről.
- (3) A jogerős ítélet, illetve az egyezés alapján történő kifizetésre irányuló kérelem kézhezvételétől számított három hónapon belül a Bizottság határozatot fogad el, amelynek címzettje az érintett tagállam és amely megállapítja a tagállam által fizetendő összeget.
- (4) Az érintett tagállam legkésőbb a Bizottság határozatának meghozatalától számított három hónapon belül befizeti az uniós költségvetésbe az ítélet vagy egyezés alapján kirótt összeget, kivéve, ha e tagállam egy hónapon belül kifogást emel a Bizottság által megállapított összeg ellen. Az érintett tagállam köteles megfizetni az Unió költségvetésébe általa befizetendő egyéb összegekre kirótt kamatokkal megegyező kamatokat.
- (5) Ha az érintett tagállam ellenvetést tesz – kivéve, ha a Bizottság elfogadja a tagállam ellenvetését – a Bizottság a tagállam ellenvetésének benyújtásától számított három hónapon belül határozatot hoz, amelyben felkéri az érintett tagállamot a Bizottság által kifizetett pénzügyi összegek visszatérítésére, az Unió költségvetésébe általa befizetendő egyéb összegekre kirótt kamatokkal egyező kamatokkal együtt.

18. cikk

A választottbírósi eljárás költségeinek előzetes kifizetése

- (1) Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a tagállamot a 3. cikkben foglalt feltételek szerinti kifizetésre fogják kötelezni, határozatot fogadhat el, amelyben a választottbírósi eljárásból származó költségek fedezésére az érintett tagállamot az uniós költségvetéshez történő pénzügyi hozzájárulásra kötelezheti.
- (2) Amennyiben a választott bíróság az Unió javára a választottbírósi eljárásból származó költségeket ítél meg, és az érintett tagállam időszakos befizetéseket teljesített a választottbírósi eljárásból származó költségek tekintetében, a Bizottság biztosítja a költségek megtérítését azon tagállam részére, amely azokat előzetesen befizette.

19. cikk

A tagállamok által teljesített kifizetések

A tagállamnak az uniós költségvetésbe eszközölt visszatérítése, illetve befizetése egy ítélet vagy egy egyezség alapján kiszabott összeg vagy bármely más költség kifizetése céljából [az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló, 2002. június 25-i 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet⁹ 18. cikke értelmében] belső címzett bevételnek minősül, amely felhasználható a Szerződés 218. cikke alapján megkötött, beruházó és államok közötti vitarendezést biztosító megállapodásokból származó költségek fedezésére, illetve az ítélet vagy egyezség alapján történő kifizetésekre vagy más költségekre vonatkozó, előzetesen biztosított előirányzatok kiegészítésére.

VI. FEJEZET

Záró rendelkezések

20. cikk

- (1) A Bizottságot a [197/2010/COD] rendelettel létrehozott beruházási megállapodásokkal foglalkozó bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 4. cikkét kell alkalmazni.
- (3) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

---

⁹ A hivatkozások helyére az Unió éves költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre (2010/395(COD)) való hivatkozások lépnek, az említett rendelet elfogadása után.

21. cikk

Jelentések és felülvizsgálat

- (1) A Bizottság rendszeres időközönként jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak e rendelet végrehajtásáról. Az első jelentést legkésőbb e rendelet hatályba lépésétől számított három éven belül kell benyújtani. A további jelentéseket azt követően háromévente kell benyújtani.
- (2) A Bizottság az (1) bekezdésben említett jelentéssel együtt, megállapításai alapján javaslatot nyújthat be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak e rendelet módosításáról.

22. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*Az Európai Parlament részéről
az elnök*

*a Tanács részéről
az elnök*